

Balla Ferenc

NEPOMUKI SZENT JÁNOS KULTUSZA BEZDÁNBAN

A legenda

Nepomuki János a csehországi Pomuk községben született 1350 körül. Életét főleg a róla szóló legendákból ismerjük. Mint pap ő állt Vencel cseh király azon hivatalának az élén, amelynek az volt a feladata, hogy gondot viseljen a szegényekre és a nyomorultakra. Ezért már életében is nagy népszerűségnek örvendett a szegények körében. Sok gondot sikerült eredményesen megoldania, már csak azért is, mert Johanna királyné is szívügyének tartotta az elesettek támogatását. Nepomuki János később a királyné gyóntatója lett. Vencel királyt a történelem zsarnoksággal vádolja, aki még felesége gyónási titkait is tudni akarta. Mivel Nepomuki János nem volt hajlandó elárulni őket, a király megkínóztatta, majd kezét-lábát összekötöztette, és a Prágát átszelő Moldva folyóba dobatta. Tariva a szegények elégedetlenségétől, mindezt 1393. március 20-án este a sötétség leple alatt hajtatta végre.

A vízbe folytott pap holtteste nem merült a víz alá, hanem a felszínén úszott. A holttest és körülötte a víz fényárban úszott, mintha több száz gyertya égett volna. A szokatlan jelenség vihart kavart a városban. A nép a holttestet kivette a folyóból, és rákényszerítette a királyt, hogy a köztiszteletnek örvendő papot fényes külsőségek közepette a Szent Vítus-székesegyházban eltemettesse. Így lett Nepomuki Jánosból az egyház szerint a gyónási titok mártírja. Tisztelete már a középkorban elterjedt Közép- és Kelet-Európában, főleg a vízen élő emberek – halászok, pákászok, vízimolnárok, hajósok – körében. Miután később sírjánál nem mindennapi dolgok történtek, az egyház 1729-ben szentté avatta, majd Csehország védőszentjévé nyilvánították.

A bezdáni halász-, vízimolnár- és hajóstársadalom kialakulása

A törökök elvonulása, a Rákóczi-féle szabadságharc lezajlása után, mikor még Nepomuki Jánost szentté sem avatták, Bezdán-pusztán megjelentek a Zala és Somogy vármegyei halászok és pákászok. 1730 körül már megpróbálták létrehozni valamilyen faluközösséget is, amelynek az élén egyfajta előljáróság állt. Akik igényelték a vallási élet gyakorlását, időnként ellátogathattak a Sterbác-falu és Bezdán-pusztá határán épült (1710–1720) Szentháromság foga-

dalmi kápolnába. Ezekben az években még mindenki élhette, minden kötelezettség nélkül, szerény életét. A Duna folyó és a Kígyós patak között elterülő hatalmas mocsarak, nádasok, tavak, patakok, erdők és rétek biztosítottak mindent az itteni embereknek, amire csak szükségük volt.

A nagy változás 1742. szeptember 10-én következett be, mikor Koller János Pozsonyban aláírta a Bezdán-pusztai újratelepítéséről szóló ún. telepítési szerződést. Ebben a dokumentumban többek között a következőket is olvashatjuk: „Tizedszer: A Dunán való halászás úgy engedtetik meg, hogy annak jövedelméből az Hetedik pénz az Uraságé legyen, a Sterbáczy, és Bezdány Fokot pediglen első Esztendőben pedig negyven Forintot Esztendőbéli árendát olymóddal tartoznak az Uraságnak fizetni, hogy ezen Contractualis Esztendők alatt, azon negyven forint árenda föl nem verettetik.”¹

Az új társadalmi rend kialakulásához nagyban hozzájárult az egyház is. A falu első plébánosa, Házi Pál (1743–1752) a templomban feleskettette az aznapi evangéliumra a falu minden előljáróját, hogy munkájukat a világi törvények, az egyházi előírások és a helyi szokások betartásával fogják gyakorolni. Figyelmét a halászok sem kerültek el. Őket is esküvel kötelezte a becsületesebb és tisztességes munkára.

A halászok esküje:

„Én, N. Esküszöm az Atya, Fiú Istenre, hogy szegény helységünk földén, határán lévő halászsandó tájnak halászává választatván, telyes tehetséggel azon igyekezni fogok, hogy röstségem, s gondatlanságom miatt az halászsandó tótkban halak ki ne mennyenek, jó rekesztésekkel, szorgalmas vigyázással légyek éjjel és nappal azoknak megtartásokra, az halaknak pedig fogásokban; gyors és szorgalmatos, az eladásban, igaz, hív, á Mérésekben Valóságos, az árának bé vételében, olly hívséges, hogy minnél jobb árron eladhatom, egy Fillérig Helységünk bírójának kezéhez igazán szolgálhatom, bé mondom, mind font, mind Mázsa számra. Úgy hogy tékozlásból semmit hamissan elnem tulajdonítok. Isten engem úgy segéllyen, Boldogságos Szűz Mária és e majnapi Evangeliom.”

A falu második plébánosa, Kapitány Mátyás (1752–1760) tovább erősítette az egyház szerepét a lakosság mindennapi életében. Kötelezővé tette a templomba járást, kinevezte az egyházi előírások betartásának ellenőreit, akit szintén feleskettett munkájának hiánytalan végzésére.

Íme az egyházi előírások betartására ügyelő ellenőr esküje:

„Én N. N. esküszöm az Atya, Fiú és Sz. Lélek telyes Sz. Háromságra, egy bizony élő Istenre, a Boldogságos Szaplóten Szűz Máriára, és Istennek minden Szenteire, hogy amennyire tüllem kielhetik, szorgalmasan vigyázok. Káromkodásokra, és azokra, akik ünnepnapokon, Vasárnapokon dolgoznak, Szent misére predikációra nem járnak, inkább Heveréssel Henyéléssel töltvén Isteni Szolgálatnak Szent idejét, és azokat az előljáróknak, főképpen Pélbány Úrnak úgy mint Lelki Pasztoromnak Semmi Személy válogatás nélkül bé mondom. Isten engem úgy Segéllyen, boldog Asszony és Istennek minden Szentei amelly igazán esküszöm.”

A Nepomuki Szent János Bezdánban kialakult tiszteletével kapcsolatban fontos szerepe lehetett a falu harmadik plébánosának, Boroviák Andrásnak (1760–1763) is. Ő a jó részben szlovák telepesekéből álló Kupuszináról került Bezdánba, s ő maga is szláv (szlovák-cseh-lengyel) származású volt. Beszélt magyarul, németül és szlávul, valószínűleg szlovákul.

Katona István szerint Bezdánnak 1762-ben 1758 lakosa volt. 1750 és 1763 között a faluban letelepedett 100 szlovák, cseh és morva család. Ez a 100 család körülbelül 500 lakost jelentett. Az új telepesek már Csehországból jöttek, ahol Nepomuki Szent Jánost az ország védőszentjévé nyilvánították. Habár az újonnan érkező telepesek eléggé zárt közösséget alkottak a faluban, minden valószínűség szerint nagy befolyással voltak arra, hogy az első szakrális építményt (az 1743-ban épített első, majd az 1756-ban épített második templom után) éppen Nepomuki Szent János tiszteletére emelje a falu népe. Ez annál könnyebben megvalósulhatott, mert a sok bezdáni halász- és pákászcsalád bizonyos lelki megkönnyebbüléssel vehette tudomásul, hogy a jövőben nekik is lesz védőszentjük, aki gondot visel rájuk.²

Az új szakrális tárgy felemeléséhez mindjobban megteremtődtek az anyagi feltételek is. 1761-ben említés történik az ún. Gondos- vagy Kukavicza-halásztanyáról, melyet a halászok bérbe vehettek, 1760-ban pedig Kovács János dunai vízimalmáról. Mivel ekkor már a faluban két szárazmalom is működött, valószínűleg mindkettő szélmalom, fejlődésnek indult a malomipar. Némely időszakokban 15 vízimalma is volt a bezdániaknak a Dunán.

Ezekkel a társadalmi és gazdasági változásokkal foglalkozik Muhi János a *Kalangya* 1943. május 15-én megjelent *Bezdáni hajósok* című írásában. Ő is megállapítja, hogy a bezdáni első telepesek (1742) főleg halászok és pákászok voltak. Ezek utódai lettek az árvízmentesítés után, a XIX. században a hajósok. 1943-ban a bezdáni hajósok azt állították, hogy már a dédapáik is vízjárók voltak. Ebben az évben Bezdánban a hajósegyesületnek 420 tagja volt, ugyanakkor 182 család élvezett hajósnnyugdíjat.

A hajóstársadalommal szinte egyidejűleg alakultak ki a hajóvontatással foglalkozó családok is. Lovas hajóvontatással foglalkozott például a Csapó, a Jeszenszki, a Kedves család, de sokan mások is.

Mindezek után el is fogadhatnánk Muhi János említett írásának megállapítását, hogy a XX. század első felében Bezdán lakosságának körülbelül 40%-a részben vagy egészben a folyók, patakok, tavak, mocsarak vizéből biztosította magának a mindennapi kenyerét.³

Nepomuki Szent János bezdáni szobrának története

Az első egyházlátogatásra (Visitatio canonica), a kalocsai érsek által kijelölt egyházi személyek ellenőrző útjára 1762-ben került sor a bezdáni egyházközségben. A több napi munka eredményét egy huszonnégy oldalas latin nyelven írt jegyzőkönyvben rögzítették. Arra a feltett kérdésre, hogy van-e kápolna az egyházközség területén, az volt a válasz, hogy igen, mégpedig kettő. Ezt azonban áthúzták, és az újra megfogalmazott felelet szerint csak egy kápolna (capella) van, a Szentháromságról elnevezett; Nepomuki Szent János emlékét pedig szobor őrzi.

Az 1767-ben végzett egyházlátogatás alkalmával készült jegyzőkönyv ugyancsak megerősíti azt a tényt, hogy Nepomuki Szent Jánosnak szobra van, sőt még a helyét is meghatározza, mégpedig a Duna-parton.

Kissé homályossá teszi a helyzetet az 1791-ben készült egyház-látogatási jegyzőkönyv, amely szerint Nepomuki Szent Jánosnak a Duna-parton kis szen-

télye vagy kápolnája (sacellum) áll, és kerítéssel van körülvéve. Feltehetőleg ugyanarról a szoborról van szó, melyet az 1750-es években a falu lakossága állított Nepomuki Szent Jánosnak, és kerítéssel vette körül. Ez a szobor volt az első Bezdánban. Alapítvány híján a hívők vallásos ájtatosságuk és anyagi helyzetük arányában járultak hozzá felemeléséhez, majd fenntartásához.⁴

A XVIII. század végéig készült térképeken még nem tüntették fel a kápolnákat, szobrokat és a kereszteket. Ezzel szemben a Quints Antal vármegyei mérnök által 1793-ban készített tervrajzon – amelynek alapján 1802 és 1806 között elkészült a Sebes-fokot az Öreg-Dunával összekötő töltésút – jól látható jel utal szarkális építményre. A Sebes-fok és a falu között levő ún. Öregútra – a Sebes-foktól 200 méterrel a falu irányába – be van jelölve egy „+” és mellette a szó: „Kereszt”. Mivel ezekben az években a temetőkön kívül nem volt fészület, az említett „Kereszt” csak Nepomuki Szent János szobrát jelölhette.⁵

Az 1816-ban készült egyház-látogatási jegyzőkönyv szerint 1814-ben a lakosság két kőszobrot állított fel a faluban. Az egyiket Nepomuki Szent János, a másikat Szent Flórián tiszteletére. Talán a tiszteletadás megkönnyítése érdekében a Flórián-szobrot a templom mellett, a János-szobrot a Ferenc-csatorna partján, a falu szélén (a mai felső benzinkút mögé) helyezték el.

Az 1847-ben elkészült új temploma számára három oltárképet rendeltek. A főoltárkép Szent Simont és Júdás Tádét, a két mellékoltárkép a Szent Családot és Nepomuki Szent Jánost ábrázolta. Ez utóbbi képnek az árát három hívő adta össze. A 254x126 cm nagyságú olajfestmény még ma is látható a templomban. Mindhárom olajfestmény a Bécsben dolgozó Schaffer Béla festőművész alkotása. Az a tény, hogy a három első oltárkép között ott volt a Nepomuki Szent Jánost ábrázoló kép is, arra enged következtetni, hogy a szent tisztelete mind nagyobb és nagyobb lett Bezdánban.⁷

A második világháború utáni évtizedekben a vallási élet Bezdánban is beszorult a templomba, a kápolnába és a plébánia épületébe. Így a községben és a határában levő keresztek, szobrok magukra maradtak, és csakhamar áldozatul estek az ún. keresztöntögetés éveinek. Néhány fiatal, akik között egyaránt akadt magyar, horvát, szerb és zsidó is, 1945 májusában az éj leple alatt ledöntött négy keresztet. 1948-ban a Szeplőtelen Fogantatás ünnepének éjszakáján lerántották a Fájdalmas Anya kőszobráról a két mellékalkatot, s ledöntötték a Kolut utca végén levő kőszobrot. A pravoszláv karácsony éjszakáján hasonló sorsa jutott a Szentháromság fogadalmi kápolna előtti kőszobor, majd a pravoszláv újév éjszakáján leverték a corpust (Krisztus testét) az artézi kútnál álló kereszttről. Szűz Mária szobrának pedig egyszerűen nyoma veszett. Február 8-án először, majd a helyreállítás után másodszor is ledöntötték az Alsó-temetőben levő, Jézus és az angyal a Getszemáni-kertben elnevezésű szobrot.

Az egyházközségi eljárásának és a polgároknak a néphatóságoknál való tiltakozása jó ideig nem járt semmiféle eredménnyel. De amikor 1949. november 22-én éjszaka Szent Flórián szobra és a Szentháromság-szobor kerítése a vandalizmus áldozata lett, erre már a néphatóság is reagált. Megintette a fiatalokat, saját költségén helyreállította a megrongált kerítést, az egyházközségnek pedig meghagyta, hogy vagy javíttassa meg a meggyalázott felszületeket és szobrokat, vagy szállítsa el őket biztonságos helyre. Ekkor került a Csendes

utca sarkáról a kőkereszt a templomudvarba, a Szent Flórián-szobor a föld alá ugyanitt elásva, a többi máshová menekítve. Csupán Nepomuki Szent János szobra élte túl a vészterhes időket.⁸

Amit nem tett meg az emberi gyarlóság, megtette az idő vasfoga. Mivel a szobor gyenge minőségű kőből készült, darabjai kezdtek letöredezni. A községből kiömlő esővíz alámosta az alapjait. Lehet, hogy valakik rosszindulatból hozzá is segítettek az elemek romboló munkájához. Tény, hogy a szobor az 1980-as években öt-hat darabra szétesett. A szobordarabok még ma is „eredeti” helyükön fekszenek, egy szinte áthatolhatatlan cserjés közepén. Talán majd eljön az a nap is, amikor felébred a vízen élő bezdáni emberek szunnyadó lelkiismerete, és újból felállítják védőszentjük szobrát, és kellő tisztelettel megülik ünnepét.

Helyi szokások, hagyományok, hiedelmek

Keveset tudunk, arról, hogy Nepomuki Szent Jánosnak, a vízen élő emberek védőszentjének tisztelete miben nyilvánult meg a XVIII. században s a XIX. század első felében. Csupán annyi maradt fenn, hogy a szent ünnepnapján, május 16-án a hívők a templomból induló körmenetben ellátogattak a szobrához. A körmenet elején egy kereszt, majd néhány templomi zászló emelkedett a magasba. Ezek után a ministránsok következtek a pappal és a kántorral együtt. A hívők csoportjának élén az egyházközség és a helyi képviselő-testület tagjai haladtak. Megalakulásuk után, a XIX. század első negyedétől kezdve a céhek is bekapcsolódtak testületileg a körmenetbe. A szobornál a pap szentbeszédet mondott, majd a körmenet visszatért a templomba. Május 16-ától nyolc napon át a szobornál litániát tartottak.

Az emlékezet jóval többet őrzött meg a Ferenc-csatorna megépítését (1856) követő időből. A hajóstársadalom kialakulásával a vízenjárók lettek az ünnepségek fő szervezői, Nepomuki Szent János már csak az ő védőszentjüknél számított. Erre utal a rendezvénysorozat leglátványosabb mozzanata: a szent ünnepnapján, mikor beesteledett, a Ferenc-csatorna partján gyülekeztek a vízen élő emberek. Magukkal hoztak egy-egy deszkadarabot, amelybe előzőleg szögeket vertek, majd a szögekre égő gyertyákat erősítettek. Megadott jelle a maga deszkadarabját mindenki vízre bocsátotta, s az ár lassan továbbvitte. Amerre elhaladt a különleges úszó „menet”, szinte nappali fényben úszott az egész könyék. Tüzesetre senki sem emlékszik. Miközben a fényár lassan távolodott, a jelenlevők kérték védőszentjüket, hogy őrködjön a vízen járó emberek élete felett.

Mások emlékezete szerint a hajósok gyertyákkal és lámpákkal kivilágított csónakokban a Duna felől indulva közelítették meg Nepomuki Szent János szobrát. Odaérve egy koszorút dobtak a csatornába, miközben a szent vértanúhoz fohászokdáltak.

Ismert egy ezzel a szokással összefüggő bezdáni hiedelem is. Ha valaki vízbe fulladt, akkor egy zsömlébe égő gyertyát kell erősíteni és vízre engedni. A víz felszínén úszó gyertya, ha a holttest közelébe ér, megáll. Azon a helyen kell tehát kutatni a vízbe fúlt után.⁹

A Nepomuki Szent János-nap megünneplésének részletes leírása 1933-ból maradt ránk. Abban az évben az ünnep május harmadik vasárnapjára esett. A hajósegyesület volt a fő szervezője az egész nap tartó rendezvénynek. A tagság teljes létszámban részt vett a nyolcórás szentmisén (kismise), majd Horváth Gyula plébános vezetésével körmenetben levonult a csatornaparton álló szoborhoz. Ott a plébános alkalmi ünnepi beszédet tartott, amelyben megemlékezett a hajósok védőszentjéről. Azután az egyesület képviselői megkoszorúzták a szent szobrát, végül az ünneplő tömeg – ugyancsak körmenetben – visszatért a templomba.

Az ünnepség késő délután folytatódott. A község apraja-nagyja a Dunára vezető töltésúton gyülekezett. A töltésút tövében, a csatornaparton Kelsch János parancsnok vezetésével az önkéntes tűzoltó testület tagjai szorgoskodtak a tűzijáték előkészítésén. Pontosan nyolc órakeret felröppentek az első petárdák, fénybe vonva az eget. A tűzijáték után a Duna felől két kivilágított csónak közeledett a Ferenc-csatornán az ünneplőkhöz. Az elsőt, a kisebbiken egy oltár volt felállítva, de hogy az oltáron mi volt, a szent szobra, képe vagy más valami, arra az adatközlők nem emlékeztek, a második, jóval nagyobb csónakban pedig a hajósegyesület zenekara foglalt helyet, és az ünnepnaphoz illő zeneszámokat adott elő. Ez a rendezvény két óra hosszat tartott, és a jelenlevők részéről igen szép fogadtatásban részesült.¹⁰

A Dunán közlekedő legtöbb hajón bezdániak is dolgoztak. Voltak közöttük hajóslegények, uszálykormányosok, hajóskapitányok és mások. Nyáron rendszerint velük volt a hajón az egész családjuk. Így gyakran előfordult, hogy valaki közülük súlyosan megbetegedett. Ilyen esetekben az élet vagy halál azon múlt, hogy a nyolc-tíz uszályval járó vontatógőzös idejében kórházközelbe tudott-e jutni. A második világháború idején sok bezdáni hajós kilátástalan helyzetbe került, mert hajójuk vagy uszályuk aknára futott. Ezekben a nehéz órákban a szerencsétlenül járt emberek legtöbbször csak védőszentjük segítségével bízhattak. Soha nem is mulasztották el, hogy Nepomuki Szent Jánoshoz folyamodjanak közbenjárásért. Nemcsak könyörögtek hozzá, de különböző fogadalmakat is tettek. Az alábbiakban közlök néhány, a néphit szerint csodával határos eseményt.

Egy 21 éves fiatalember (nevét nem engedte közölni) a két világháború közötti hastífuszban megbetegedett. Az orvos már lemondott róla. Horváth Gyula plébános feladta neki a haldoklók szentségét (utolsó kenet), a templomban pedig misét celebrált felgyógyulása érdekében. A beteg állapota csak nem akart javulni. Ekkor a hívők külön imádkozni kezdtek Nepomuki Szent Jánoshoz, a beteg pedig fogadalmat tett, hogy ha felgyógyul, példás életmódot folytat. Ettől az időtől kezdve egészségi állapota kezdett jobbra fordulni. Az egykori nagybeteg mindmáig él, négy gyermeke és kilenc unokája van.

Keller Júlia (1901–1934) hajóskapitányné perforált vakbélgyulladásal került be a budapesti Szent János Kórházba. Valószínűleg már későn részesülhetett orvosi segítségben, mert az operáció után meghalt. Mivel a hozzá közelállóknak tudni vélték, hogy utolsó óráiban Nepomuki Szent Jánoshoz imádkozott segítségért, Bezdánban a hívők úgy magyarázták a történeteket, hogy az „égi bíró” mégiscsak bölcsen cselekedett, mert egy év múlva a családra akkora tragédiák szakadtak, hogy azok büntetésként hatottak volna az üdvözült hajóskapitányné számára.

Millendi Éva (Szabó Imréné) 1941-ben a hajóról súlyos állapotban került vakbélgyulladásal a szekszárdi kórházba. Habár az orvosok megoperálták, állapota továbbra is válságos volt. Akkor az ún. szentasszonyok kitartó imádkozásba kezdtek, kérve Nepomuki Szent Jánost, hogy vegye pártfogásába a nagy beteg asszonyt. A „szentasszonyok” könyörgése meghallgatásra talált, mert a beteg felépült, még ma is él Pakson.

1943-ban a Dunán aknára futott az a hajó, amelyben a bezdáni pikulás (tárogatós) Csapó is dolgozott. A robbanás következtében a hajó elsüllyedt, ő pedig szétronsolt lábbal igyekezett minél messzebb kerülni a katasztrófa színhelyétől. Sikerült partra vergődnie, s habár egyik lábát végül is elvesztette, életben maradt. Szilárd meggyőződése, hogy csodával határos megmenekülését csak annak köszönheti, hogy a legválságosabb óráiban Nepomuki Szent Jánost hívta segítségül. A szent tisztelete még ma is kiemelkedő helyet foglal el a Csapó család hitéletében.¹¹

Irodalom

CSANÁD Béla: Védőszented, példaképed. Ecclesia, Budapest, 1984

Jegyzetek

- ¹ Vajdasági Levéltár: Bács-Bodrog vármegye iratai, 1742, 156.
- ² Bezdán helyi közösség levéltára: Születési anyakönyv, 1743–1764
- ³ Kalangya, 1943. május 15.
- ⁴ Kalocsai Érseki Levéltár: Egyház-látogatási jegyzőkönyv, 1762, 1767, 1797
- ⁵ Magyar Országos Levéltár: Helytartótanácsi térképek. S: 12. Div. XIII. N455
- ⁶ Bezdáni Plébániai Levéltár: Egyház-látogatási jegyzőkönyv, 1816
- ⁷ Kalocsai Érseki Levéltár: A bezdáni plébánia iratai, 1840–1848
- ⁸ Bezdáni Plébániai Levéltár: Az egyházközségi képviselő-testületi gyűlés jegyzőkönyve, 1945. május 22., 1948. február 18., 1950. június 18.
- ⁹ Adatközlő Szloboda Borbála (sz. Bezdán, 1916, nyugdíjas)
- ¹⁰ Új Hírek, 1933. május 23.
Délvidék, 1943. május 2.
- ¹¹ Adatközlő Abonyi (Ruff) István (sz. Bezdán, 1913. ny. erdőmérnök)

Duae Capella reperuntur,
eaeque publicae, sine ulla dote,
aut proventibus. Una exiguam
summam, quae ad iustitiam Ecclesiae
reponitur. In quibus tamen Capellis,
sive potius statuis exiguis missae cir-
cumductis sacra celebrari non solet,
ad facultatem non habent
una Capella, una reperitur
anno trinitatis ca 1720 per
communis aedificata,
in qua subinde celebratur,
altera est sicuti in hanc
Reformationem...

An ex his aliqui abalienati sint, & cujus
causa? quamobrem, & quando?

Non.

An Fundi illi reddant fructum? Num diligen-
ter curantur? vel derelicti sint, & id qua de cau-
sa?

Reddunt.

A quo sint fundi hujusmodi legati? Quis illo-
rum curam habeat?

a Dominio ecclesie.

Quis ex iis proventus?

*Pl. q. Colonus non potestans. & quod
restitu. bellis impedita.*

Quis illos percipit, & quo erogentur?

A Clerico.

Administrator horum Fundorum an, & cui
rationes reddat?

Quis in Aranda.

An non sit e rationibus oneratus? Si ita, in
quanta summa?

An habeat de his Diarium, & Librum ratio-
um? Producantur.

An de redditibus rationibus sit absolutus? exhi-
beat Literas absolutionis.

Num Ecclesia habeat alios redditus? & quos,
valesive nominatim.

Parochus a Pulch. f. 20. Clerico. 70. Agri 1/2.

An Cista habeatur, ubi proventus Ecclesie,
si in parato existit, reponatur? Quot hęc ha-
beat claves? illæ apud quos habeantur?

*Cista Indus claudus parochia. Unam habeat
Parochus, alteram a quibusdam, & tertia a
nino.*

An Parochus de Dote, & bonis seu mobili-
bus, seu immobilibus habeat Inventarium? Si ita,
producat.

Non quod defectus hujusmodi existit.

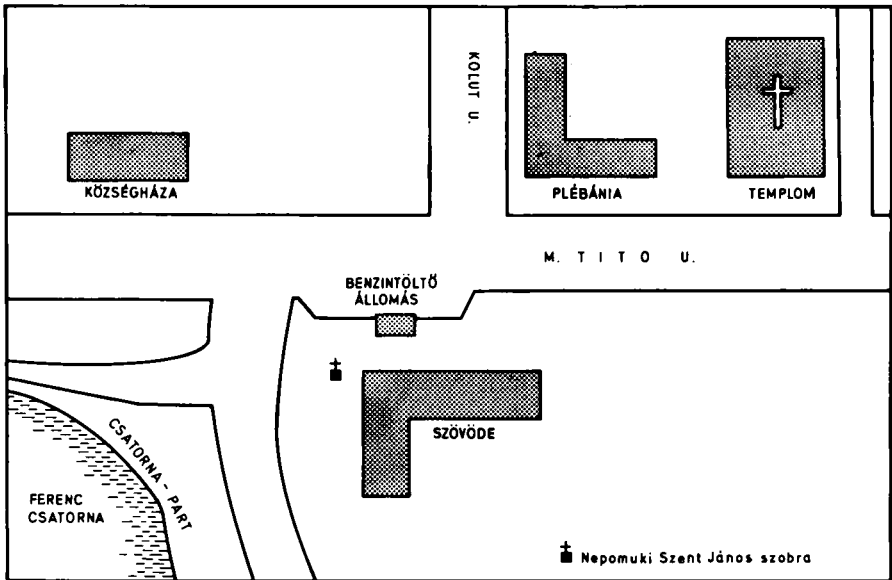
An adsint Literæ fundationales sive de Dote,
de bonis, & fundis, aut aliis redditibus Ec-
clesie? Producantur.

Non.

An Sacella, si adsint, aut Cruces, aut Statua,

¶ Sacellum e. 2. Statua 1/2. Cruces 1/2. ¶

*Kalocsai Érseki Levéltár: A bezdáni plébánia iratai – Egyház-látogatási
jegyzőkönyv. 1791. Fénymásolat.*

Bezdán központjának vázlatrajza az 1990-es évekből, a szerző munkája.